

HAJDUFÖLD

1923. év október 24.

SZERDA

Debreczen, V. evf. (241.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 4000 K.
 EGYES SZÁM ÁRA 200 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
 TELEFON 3-48. SZÁM.

Tiszta lelkiismeret

(In.) „En csak egy méltóságot ismerem: a tiszta lelkiismeretet.” Ezzel a kijelentéssel utasította vissza a kormányfőtanácsosi címet Héjjas Mihály, a magyar nemzeti feltámasztás harcos vezérének édesapja. Ennek az izig végig magyar mondások megalkuvást nem ismerő szavai úgy lángolnak fel a részvény magyarok érvényesülési vágyó és hasznos korszakának sötét éjtszakájában, mint egekre főtő reménysugarak, melyeknek melegítő tüze erőre lobbant elfáradt hitet és lankadó akaratot.

A tiszta lelkiismeret hazafiúi méltóságának szivetrázó szózatában az ezerszentes magyar történelem nemességű és megközelíthetetlen, puritán lelkületű nyilatkoztatja ki a maga igazi értékét és egy rövid mondattal visszatartottja útján rothadó közéletünk erkölcsi haláltáncát.

Tiszta lelkiismeret... Történelmi harcainkban ő vitte diadalra a magyarok ügyét. Szent István királyunk gyilkos meénnyéljének kezéből pusztalátására kiesett a tör és egy hadsereg tette le előtte a fegyvert, amikor királyi koronája ezeket a szavakat harsogta feléje:

„Majd meglátom, ki merészi felémelni kezét ura és királya ellen.”

A tiszta lelkiismeret orreje megvívta harcát törökkel, tatárral, minden ellenséggel ezer éven keresztül és őt esztendővel ezelőtt, a mai világhoz nagyon hasonlatos öszön pár óra leforgása alatt összeomlott a nemzet, mert a nemzetközi liberalizmussal folytatott bűnös mulatozások között elveszítette — tiszta lelkiismeretét.

Héjjas Mihálynak figyelmeztető szavai ezért érnek többet mindenféle politikai deklarációnál és igaz magyar lélekre való csölekedete, mellyel elhárította magáról a megalkuvó, részvény magyarok kitüntetését, örök mementóként világít az aranyközéput gyászos éjjelében.

Tiszta lelkiismeret... Ismerős eszillag, de idegen a fény. Ott szunyad valahol, a szótalan magyarok lelkének mélyén. Várja a szent pillanatot, hogy főtámassza porából az igazi hősök láthatatlan seregét és elinduljon hódító útjára, végső csatára kelni a liberális, nemzetrothasztó, bankbizományos, főbizományos, főtanácsos, rotheinsteini világnézettel lelketlenül átspékelt, megalkuvó és dorogi gummis lelkiismeretlenséggel.

Politikai és társadalmi életünk Sodomájában még föl fölillantja fényét a tiszta lelkiismeret. A Héjjas Mihályok korosztályából már csak itt ott akadnak ilyen tisztaságú lelkők, de a keresztyén és nemzeti eszme gondolatvilágában feltámadt magyar ifjuság ennek a lelkiismeretnek az inkarnációja. Ez az ifjuság nem külföldi kötecsők, hanem

belföldi örökségek, a Héjjas Mihályok lelkiismereti méltóságának szentes és prókségével fogja visszazervezni azt a történelmi kincsét, mely-

nek eléréséhez sem külföldi utvesztésben, sem aranyos középutakon nem lehet eljutni, hanem csak egy úton: a tiszta lelkiismeret útján.

Erősödik a Ruhr-vidéki szeparatista mozgalom

A franciák támogatják a szeparatistákat - Ellenforradalom Görögországban - Massaryk és Benes párisi utja

A Ruhrvidéken a helyzet még ma is meglehetősen tisztázatlan. A szeparatisták egyes városokban megszállottak a középületeket, de viszont a német nemzeti érzelmi hatóságok és a polgárság javarésze

nem ismerik el a rajnai köztársaságot,

hanem még most a berlini kormánytól várnak utasításokat.

Berlinben az a felfogás uralkodik, hogy a rajnai tartományok lakosságának tömegei vissza fognak utasítani minden elszakadási törekvést. A szeparatisták és a polgárok között több helyen

vörös összeütközések történtek

és újabban a kommunisták is beavatkoztak a szeparatisták ellen. A szeparatisták Bonban és Wiesbadenben megszállottak a középületeket és kikiáltották a köztársaságot. Aachenben a védrendőrség meg támadta a szeparatisták székhelyét, minek következtében

formális ütközés fejlődött ki,

amelyben több ember halálát lelte. A harc kimenetele még kétes, a tüzélség még tart. Coblenzben most készülnek a köztársaság kikiáltására és ez alkalomra odaérkezett Dorten is. Hir szerint

ezt a várost személték ki az új köztársaság székhelyül.

Jellemző a szeparatisták mozgalomára, hogy Lloyd George Amerikában beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a rajnai köztársasági mozgalom mögött kezdettől fogva francia kéz állott és az egész ruhr-vidéki megszállásnak az volt a célja, hogy a Rajna vidékét a német birodalomtól elszakítsák.

Az albóni zavargásokról

érkező hírek szerint az egész Görögországban ellenforradalmi mozgalom támadt.

Belgrádban a szerb trónörökös keresztelőljével egyidőben a király unokaöccsének, Karagyorgyevics Pál herecnek esküvőjét tartották a görög király unokahúgával. — Már régen előre jelezték, hogy a görög király a terbe vett belgrádi utat a politikai helyzet következtében lemondja. Az ut lemondása után

kittört az ellenforradalom Görögországban.

Ebből a tényből arra következ-

tethetünk, hogy a görög király tudott az ellenforradalomról és így az ellenforradalom célja a királyi hatalom megerősítése lehet.

Szaionikiból érkezett legutóbbi jelentések szerint a zendülőket szét szórták. Vezetőjük, Ziras ezredes elmenekült.

Massaryk és Benes párisi utazásának

célja minden valószínűség szerint egy katonai koalíciónak a megkötése, amelynek élé Németország ellen irányul. Franciaország azt kívánja Csehországtól, hogy német támadás esetén a cseh hadsereg közbelépjen. Csehország ellenszolgáltatás fejében mindenféle kívánsággal lép fel, melyeknek egyike az, hogy

a kisantant egy képviselőt küldhessen a nagykövetség tanácsába.

Ugyilátszik a franciák e követelés elői kiskarnak történi. — Egyébként azonban külsőségekben Massarykot és Benes előzékenyen fogadták.

Millerand az általa mondott beszédben ez alkalommal rámutat arra a politikára, amelyet Franciaország követ a dunamenti államokkal szemben. Millerand beszédében Franciaországot a középeurópai rend biztosítójának jelenti ki, de viszont

Ausztria és Magyarország gazdasági rekonstrukciójának szükségességét hangsúlyozza

ugyanezen középeurópai rend jobb biztosíthatása végett.

Diplomáciai körökben nyert értesülés szerint lehetséges, hogy az utóállamok Belgrádban tervezett konferenciáját Bukarestben fogják megtartani.

A tanácskozások főtárgya újbol Magyarország és a kisantant közötti viszony lesz.

A kisantant államainak kormányai a konferencia alkalmából közös nyilatkozatot fognak megtenni ebben a kérdésben és hangsúlyozni fogják, hogy támogatják Magyarország gazdasági helyreállítását, ha ez megtartja a kötött szerződéseket. Ezenkívül a kölcsönös kereskedelmi szerződések és kártérítések ügyét is megfogják vitatni.

Jól informált helyeken valószínűnek tartják, hogy a kisantant konferenciáján ezenkívül szóba kerül a magyar külföldi kölcsön kérdése is.

A földreformnovella az egységes párt előtt

Elégedetlenség a lakbérrendelet tervezet miatt - A politika hírei

Budapest, okt. 23. A keresztyén kisgazda, földműves és polgári párt ma délelőtt Mayer János elnöklétével értekezletet tartott, amelyen folytatta

a földreformnovella

részletes tárgyalását.

Az értekezletet föl 12 órakor nyitotta meg Mayer János. A 14-ik szakaszt azzal a módosítással fogadták el, hogy az olyan megváltásra kerülő földbirtoknál, amelyek ásványi szonot tartalmaznak, nemcsak a kutatás joga, hanem a szén tulajdonjoga is átszáll az államra.

E határozta továbbá az értekezlet, hogy a földreformnovella második szakaszánál utolagosan módosítást tesz, melynek értelmében

a megszállott területekről kintasított földbirtokosok a földreform alapján szintén földhöz juthatnak.

A 21-ik szakaszánál abban állapodtak meg, hogyha újabb terület ad haszonbérbe a tulajdonos, akkor az országos földbirtokrendező bíróság kívánságára a tulajdonos

a bérbeadott terület 15%-át köteles kis haszonbérlet alakítására fordítani.

A 23-ik szakaszánál kimondották, hogy az előadó készítsen tervezet, amely szerint a kiskorúak és gondnokság alá helyezettek háboru alatt eladott földjeiket

viasszaszerozhetik az új tulajdonosoktól.

A tárgyalás befejezése után az értekezlet elhatározta, hogy azokban a kérdésekben, amelyekben felfüggesztették a határozathozatalt, a nemzetgyűlési bizottságok összehívását megelőző napon tartandó értekezleten döntenek.

A lakbérrendelet

körül támadt ellentétek mind szélesebb hullámokat vetnek. Még a kormánypárt körében is nyíltan tiltakoznak a rendelet ellen, amely előre láthatólag újabb gazdasági hullámot fog felidézni.

A népjóléti miniszter nem zárkózna el egy némely módosítástól, azonban legfeljebb arról lehet szó, hogy a mostani lakbérrendelet

nem kétszeresre, hanem hatszorosra emelik.

A lakbérrendeletet szerdán fogja tárgyalni a drágasági bizottság, amely a kormány javaslatát minden valószínűség szerint elveti.

A jelek arra mutatnak, hogy a kormány kénytelen lesz a lakbérrendelet ellen megindított akciónak deferálni.

Dienes Barna 1851—1923

Régi magyar urak legértékesebb fajtájából való volt. Valamikor járásbíró, később évtizedekig az alsószabolcsi tisztai armentesítő társaság igazgatója. Csupa jószág, szívélyes egyszerűség, józan tisztalátás és elronthatatlan derű. Madách volt legkedvesebb olvasmánya, ez a bölcs, teljes harmoniába higgadt pesszimista. Friss, gyermek kék szemében utolsó pillanatokig ott ragyogott a remény gyönyörű csillaga.

Pedig jobban nem marcangolt össze senkit a magyar balsors, mélyebbre nem zuhanott senkit az összeomlás. Családját szétzilálta az örögi kábulat boszorkánytárcsa s romantikus mesejátékjából ősz fejével volt kénytelen leállni az apró gondok tülekedői közé. De ajkáról nem fogott el a megértés mosolya.

Sokat szenvedett. Ám úgy költözött át az örökkévalóságba, miatha álomhajón jöttek volna érte Piátó világból testvérei. Akik siratjuk is: tudjuk, hazaérkezett.

Tegnap délután 3 órakor volt a temetése, a Kossuth-utcai templomból. Révész Imre mondott fölötté szívememerkolón szép imát. Valóban „akiknek életük Krisztus, azoknak a halál nyereség.” J. G.

ATROCITÁSOK

Baj van Izraelben. A Bécsbe emigrált kommunista zsidókra rossz fellegek járnak. Most veszik át Ausztria felett az uralmat a keresztény-szocialista antiszemiták. *Jakobovics* Oszkár már engedett is a vért szomjazó hangból és *Greiner* Andor ismét elvonult az ideggyógyintézet vasrácsai mögé. A bécsi elvtársnak és gyilkos-kollégának, *Adler* Frigyesnek Angliába való gyors átköltözése a mi zsidainkól is kiülte az utolsó reménysugarat és most az emigrált számuelli had ismét átváltozik szelid társasággá *Vázsonyi* papa képire és hasonlatosságára. Az ébredő Bécs — népitőlre készül és az aranyközéputas fajrokonok aggódva lesik a Krausz Náthánok sorsát, akiknek ugyan nem kívánjuk a halálukat, — a temetésükre szívesen elmegyünk.

Emelik a dohánybevéltési árakat Drágul a trafik

A pénzügyi kormány most tárgyal a dohánytermelőkkel az idei termés bevéltési árának megállapításáról. A gazdák az új dohánybevéltési árakat a buzaár négyszeresében kérik megállapítani.

Tekintettel arra, hogy a dohánytermelők erősen ragaszkodnak kívánságuk teljesítéséhez és mivel a miniszter még a nyár folyamán a buzaár háromszorosára emelte fel a dohánybevéltési árát s így a gazdák és a miniszter álláspontja között aránylag nem nagy a különbség, előreláthatólag teljesíteni fogja a miniszter a gazdák követelését. Ha pedig ez bekövetkezik, a dohánybevéltési ár emelkedése arányában való

dohányáremelés elkerülhetetlen lesz.

Beavatott helyen már tudni vélik, hogy az új tarifaemelés november első felében fog megtörténni.

Visszamenőleges földhasznóbérvvalorizáció a városnál

Az 1923 október elsejei buzaár a valorizáció alapja

Ismeretes, hogy a földmivélségi miniszter a földhasznóbérvérték összegét egy nem régen kelt rendeletben szabályozta.

Ugyanis, külsőösen a régebben keletkezett bérvértéknél a korona értékének az oltódása révén igen nagy mértékű aránytalanságok mutatkoznak a hasznóbérvértéknek a mostani és a régebbi összegénél.

Ezért a miniszter elrendelte, hogy a hasznóbérvértéket egységesen, buzaáru alapján kell fizetni.

Debrecen város tanácsa hétfői ülésében foglalkozott a miniszter rendeletével, illetve a hasznóbérv buzaáru alapján való megállapításával.

Zöld József gazdasági tanácsnok

oly értelmű javaslatot terjesztett a rendelet alapján a tanács elé, hogy az 1922-ik és 1923-ik évre visszamenőleg ne az akkori buzaárak alapján, hanem az 1923.

október elsejei buza árak alapján állapítsák meg a bérösszeget.

A tanács egyhangulag elfogadta *Zöld* József javaslatát s a legközelebb tartandó közgyűlés elébe ilyen értelemben fog indítványt terjeszteni.

Ilyen módon a város régebben kiadott földbirtokainak a bérösszege is rendezve lesz. Az újonnan kiadott hasznóbérvérték, mint ismeretes, már csaknem kivétel nélkül termény valutában állapították meg.

Megkezdődött a városi tisztviselők létszámcsökkentése

Működik a létszámapasztó bizottság

Mint ismeretes, a létszámcsökkentésről szóló törvény elrendeli, hogy a városi tisztviselők létszámát 20 százalékkal csökkenteni kell.

E célból a legutóbb tartott városi közgyűlés egy teljhatalmu bizottságot küldött ki a főispán vezetésével a felülvizsgálat megkezdésére. A bizottság kedden, huszonharmadikán ült össze először. Első üléséből egy felhívást bocsátott ki a város alkalmazottaihoz, melyben felszólítja az alkalmazottakat, hogy **aki megakar vállalni a város szolgálatából, az jelentkezhet önként.**

Mindenekelőtt természetesen a bizottság az önként jelentkezők fölött fog dönteni, amennyiben ilyenek egyáltalában lesznek.

Az elbocsátott tisztviselőket vagy nyugdíjazták, vagy végkielégítik.

Nyugalomba helyezhetők azok a városi tisztviselők, kiknek 1924 június 30-ig legalább 10 évi valóságos, vagy 15 évi beszámítható szolgálati idejük van. — Akik ennél kevesebb

szolgálati idővel rendelkeznek, azok végkielégítést kapnak.

Végkielégítés címén az illető tisztviselő egy havi fizetésüknek, ha beszámítható szolgálati idejük 5 évnél kevesebb, tizenkétszeresét, ha 5—10 éves szolgálati idejük van, huszonnégyeszeresét, 10—15 éves szolgálati idő mellett harminchat-szorosát, a 15—20 éves szolgálati idő mellett negyvennyolcszorosát, a 20 évnél magasabb szolgálati idő mellett fizetésük hatvanszorosát kapják meg.

Az elbocsátott tisztviselőket november elsejétől június 30-ig szabadságot fogják s

csak azután nyugdíjazták őket, illetőleg csak azután kapnak végkielégítést.

Létszámapasztás egyébként már volt egyszer a városnál s így a mostani apasztás alkalmával nem igen lesz képes a város a rendeletben előírt husz százalékos elbocsátani.

Megnyílt a szőlőtermelési tanfolyam

Kedden voltak az első előadások

A mezőgazdasági kamara kedden, október 23-án nyitotta meg szőlőtermelési, borkezelési és gyümölcs-kertészeti tanfolyamát.

A jelentkezők csaknem zsúfolásig megtöltötték a városháza tanácstermet.

A tanfolyam előadássorozatát dr. *Rdcz* Lajos kamarai igazgató rövid megnyitója vezette be, melyben a tanfolyam célját vázolta és fontosságát emelte ki.

Elmondta, hogy Debrecen vidékén nagyon sok szőlőgazda már a metszésnél tönkreteszi termése egy részét, azonkívül a károsítók elleni védelem helyes módjait sem eléggé ismerik.

A borkezelésnél is oly sok hiba történik,

ami elkerülhető lenne s így nagy-értékű bormennyiség veszt értéké-

ben és tömördek hordó pusztul el. *A gyümölcs-termelés terén pedig a helyes fajták kiválasztásával senki sem törődik, a fát nem helyesen ültetik el s arról, hogy miként lehet a fát vágni, kevesen vannak kellőleg tájékozva.*

A tanrend első előadója *Bölyny* Dénes gazdasági akadémiai tanár volt, aki a szőlőtalajok szakkerü ismertetése után a természetes és műtrágyák helyes alkalmazását tárgyalta.

Velich István kertészeti főfelügyelő a szőlőtermelésről tartandó előadássorozatának első részét adta ezután elő. A szőlőnövény szakkerü ismertetése után a helyes szőlőtelepítést és a helyes metszést ismertetette meg. Ez elméletileg nem teljesen megvilágítható teendőket, hogy teljesen megismertesse a kamara, ok-

tóber 27-ikén, szombaton a pallagi gazdasági akadémiára

tanulmányi kirándulást rendez.

A következő szombaton, november 3-án pedig a Wolff-féle szőlőtelepre randulnak ki a tanfolyam résztvevői. Kedvezőtlen idő esetén azonban a két szombat délután is a városháza tanácstermében tartják meg az előadásokat.

Kitette a gyermekét az utcára

Egy lelketlen anya felháborító bünygyében folytat most szigorú nyomozást a debreceni kir. törvényszék vizsgálóbírósa.

Berecz Józsefné nevű asszony a közelmúltban a hajdusámsoni csendőrségnél volt alkalmazásban, mint szakácsnő. *Bereczné* három héttel ezelőtt egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. A lelketlen anya gyermekét a múlt nap

kitette az országuira egy bokor tövébe s ott hagyta.

A gyermek sirására azonban figyelmes lett egy arra haladó utas és segítségére sietett a kis gyermeknek. *Bereczné* ellen most gyermekkítétel miatt indult meg a büntető eljárás. *Bereczné* azzal védekezik, hogy ő

odaadta a gyermeket gondozásba egy hajdusámsoni asszonynak

s míg ő Debrecenben járt, hogy elálljon cselédnek, addig történt a gyermekkítétel. *Bereczné* előzetes letartóztatásba helyezték.

Mit kell tudni egy oláh tanítónak

Mint ismeretes, az új román iskolai rendelet a magyar tanítók részére kurzust írt elő, melyen a történelmet román nyelven kellett a magyar tanítóknak tanulniok. A kurzuson részt vett egyik magyar tanító írja meg azokat az épületes dolgokat, amelyeket az előírt tankönyvből ezen a kurzuson előadtak.

Az előírt tankönyv többek között ezeket tartalmazza:

A hunok a legkegyetlenebb barbárok voltak azok között, akik Dáciaába betörték. Betöréseik alkalmával úgy ordítottak, kiabáltak, mint a vadállatok.

Nyers húst ettek, lóvért ittak.

Ha a harcban elfogtak egy ellenfelet, feltépték a mellét, kivették a szívet és megették. Egy hun harcos valódi látványosság volt. Törpe teste, nagy feje, mélyen bennülő szemei, széles szája, kezei nagyok, térdig érők, akár csak egy majomé, lábai rövidek és görbék. *A magyarok szintén Ázsiából vándoroltak be, akik azonosak voltak a hunokkal.*

Igy fest a 20-ik században az oknyomozó oláh történetírás.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járn gondot ad, **VÉGHEZ** olcsón beszerezni tessék menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése

Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

Bőrkabátok, raglánok, öltönyök óriási nagyválasztékban a legolcsóbb árakon
Hajdusági férfi és fiuruha áruházban Piac-u. 67.
Frohner-szálloda épület

HÍRDUK

1923 október 24. (Szerda)

Prot.: Salamon. Kath.: Rafael.

Időjárás: Hazánkban jobbra csak nyugaton volt némi eső. A hőmérséklet nem változott lényegesen. Tegnap maximuma 23 fok több helyen. Ma reggeli minimum 4 fok Egerben.

Időjárás: Enyhe idő várható sok helyütt esővel.

Közművelődési könyvtár: 10—12-ig.
Csokonai-színház: Este fél 8 órakor:
Az Ur szöleje.

Uránia: Fekete pók.
Vigszí ház: Fel a kezekkel.
Békessy Béla vívóklub közgyűlése 6 óra kor a varosházban.
Gyógyszertárak közül éjjeli szolgáltatói tartanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselés, Csillag, Sas, Mátyas király.

A görög katolikus püspökség tíz éves jubileuma. Kedden délelőtt fényes ünnepet ült a görög katolikus magyarság. A Nyiregyháza áthelelyezett hajdudorogi gör. kath. püspökség most is szünetelt a kezdete meg kormányzati működését. A Magyar Görög Katolikusok Országos Szövetsége ez alkalomból Nyiregyháza jubileumi diszközgyűlést tartott. — Megelőzően Miklóssy püspök ünnepi misét pontifikált fényes papi segédlettel. Délelőtt 11 órakor pedig megkezdődött a jubileumi diszközgyűlés, melynek keretében számosan üdvözölték Miklóssy I-tván hajdudorogi gör. kath. püspököt. Az ünnepségen Debrecenből részt vett Papp Gyula gör. kath. esperes is.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam közkezdetté vált előadásai a jövő héten megkezdődnek. Már az első héten sorra kerülő előadások is érdekes és tanulságos témákról foglalkoznak fejtégetést nyújtani. Egy kiváló geológus a földrengés szomorúan aktuális témáját ismerteti földtani térképek és szemléltető ábrák segítségével; egy másik szakember a modern irodalom legfontosabb műfajának: a regénynek jelentőségével s az olvasó közönség lelkére gyakorolt hatásával foglalkozik; a nagy francia filozófusnak, Pascalnak emléket üjtja fel — a háromszázados évforduló alkalmával — az erre leghivatottabb tudós professzor. Rendkívül érdekes lesz az az előadás is, mely vetített képekben fogja bemutatni Délmetország építészeti nevezetességeit. Belépti jegy ára: egy előadás ára 400, az összes előadásokra 6000 korona. Tisztviselőknek, munkásoknak, tanulóknak 200, illetőleg 3000, egyetemi hallgatóknak 10, illetőleg 1000 korona. Jegyek kaphatók az egyetem jogkari dékáni hivatalában, Kollégium I. em. Ugyanott történnek a csoportos jelentkezések is.

Felemelték a polgári perben irányadó értékhatárokat. A polgári peres eljárásban irányadó értékhatárokat legutóbb a kormány 1922 december 24 én kiadott rendeletével állapította meg. A pénz értékében azóta beállott csökkenés szükségessé tette az értékhatároknak újabb nagyfokú emelését. Az erről szóló kormányrendelet most a járásbírók hatáskörére irányadó értékhatárokat 3 millió koronára és a többi értékhatároknál is arányosan felemeli. A hivatalos lap legújabb száma fogja közölni a rendeletet, amely bünygyi bíraskodásnál az irányadó értékhatárokat emeli fel.

Tisztviselő nem lehet tagja alapszabálynélküli egyesületnek. A kormány elrendelte, hogy a hatóságok, közhivatalok és köziintézetek tagjai és közgei tartózkodni kötelesek minden olyan egyesületi működéstől, amely akar azért, mert az egyesület tagjaitól kívánt eskü az általa teljesített szolgálattal összekötésbe jöhet, akár pedig azért, mert az egyesületnek nincsen kormányhatóságtól jóváhagyott alapszabálya, kötelezettségeivel nem fér össze. A rendelet azokat, akik nálán a roneletben tilalmazott helyzetben vannak, fegyelmi vétség terhe alatt kötelezi az egyesületi kötelek haladéktalan megszüntetésére.

A debreceni kereskedők adósérelmei. A jövedelem- és vagyonadó kivételése folytán támadt sérelmek megvizsgálására kiküldött miniszteri biztos kedden este Debrecenbe érkezett. Az érdekképviseletek vezetőit, valamint azokat, akiknek az adó kivételése miatt bármilyen panaszuk van, ma, szerdán délelőtt hallgatja meg a vármegyeházán a miniszteri kiküldött. A Baross Szövetség ezzel kapcsolatban felhívja a tagjait, hogy az adóügyi panaszukat szerdán délelőtt 9 és 1 óra között írásban nyújtsák be a Baross Szövetséghez.

Bazát lopott, hogy Amerikába mehessen. A nagyléti csundorség letartóztatta és a debreceni kir. ügyészség fogházába kísérte Szik Ferenc nagyléti fiatalembert, aki betört Papp Sándor lakásába s onnan nagyobb mennyiségű buzát lopott el. Szik tagadásban van, de alibit nem tud igazolni. A büntető eljárás folyamatban van ellene. Szik Ferenc azért lopott buzát, mert pénzre akart szert tenni, hogy Amerikába utazhasson.

Háziipari mesterek, mesternők alkalmazása. A földmívelésügyi miniszterium támogatásával rendezendő téli mezőgazdasági háziipari tanfolyamok (szövő, kosárfonó, gyékényfeldolgozó, fafaragó, szalma és csipkeverő) oktató mestereiül vállalkozó egyének teljes ellátással és készpénzfizetéssel alkalmazást nyerhetnek. Okmányokkal ellátott írásbeli jelentkezések igények feltüntetésével november 15 ig eszközleendő és a háziipari felügyelőség, Debrecen, Sziv. u. 17. címére küldendők.

Szabó Marit elmeogyógyintézetbe viszik. Elsőnek jelentette a Hajdúföld, hogy a hajdudorogi gyújtogatás ügyében szenzációs fordulat történt; az egyik vádlottól, Szabó Mari cselédleányról a törvényszéki orvos megállapította, hogy elmebeteg, míg a másik gyanúsított, Keszler György alibit bizonyított. A vizsgálóbírósg ebben az ügyben most teljesen befejezte a vizsgálatot. Szabó Marit a nagykálói elmeogyógyintézetbe szállítják.

Halál a mentőkocsiban. Kis Károly zsákai földműves Püspökudányon át Debrecenbe akart utazni. A kabai állomáson véletlen szerencsétlenség következtében kiesett a vonatból s a pályatestre zuhant. — Kis Károlyt az utközben értesített mentők várták az állomáson, akik beszállították az egyetemi klinikai telepre. Kis Károly azonban a mentőkocsiban kiszüvedett. A halálos kimenetelű szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

Egymillió korona pénzbüntetésre ítélte kormányzóserítő zsidó. A debreceni kir. törvényszék dr. Visky Sándor elnöke alatt működő büntetőtanácsa Zuckermann Eliás öföhértől vendéglőst, aki a Kormányzót durván sértette, egymillió korona pénzbüntetésre ítélte.

Az olaszok halála Mussolini iránt. Az olasz nép azzal akarja halálát kifejezni Mussolini iránt, hogy felépíti és ajándékol adja neki azt a kastélyt, amelynek romjai között mint gyermek játszott. A kastélyt akkor adják át Mussolininek, amikor harcossá váló kinevezése megtörténik. Már eddig is mintegy 300 munkás dolgozik az építésen, amelyet áprilisban fejeznek be. Az átadást májusra tervezik.

Jelentkezni kell az egyesületeknek. A belügyminiszternek az egyesületi és gyülekezési jog szabályozásáról szóló rendelet végrehajtása tárgyában kelt körrendelete értelmében a polgármester ismételt felhívja a törvényhatóság területén törvényesen működő összes egyesületeket és főkegyesületeket, hogy belügyminiszteri jóváhagyott alapszabályaikat — amennyiben azt eddig még kibocsátott felhívásra be nem adták —, valamint tisztikaruk és választmányuk pontos névsorát s az egyesület működési helyét és a tagok számát a törvényes következmények terhe alatt a polgármesteri hivatalhoz e felhívásnak közétételétől számított 8 napon belül mutassák, illetve jelentsék be.

Száz millió koronát, hatvan millió, ötven millió, negyven millió koronát is nyerhet az új m. kir. osztálysorsjátékon. Hivatalos árak: egész 4000.— korona, fél 2000.— korona, negyed 1000.— korona. Rendeljen levelezőlapon november 1-ig, mert a sorsjegykészlet a nagy kereslet folytán huzás előtt elfogy. A rendelt sorsjegyeket és hivatalos játéktérket azonnal küldi a Bankó Bank Részvénytársaság Budapest, VI., Andrássy ut 60.

Egyetemi tankönyvek, gazdasági akadémiai tantönyvek legnagyobb raktára Antalfy József könyvkereskedésében, Szent-Anna- és Varga-utca sarok.

Téli kabátot egy szegény gyermeknek. Idősebb, szűkös anyagi viszonyok közt élő menekült házaspár, ki egy hat éves gyermeket fogadott örökbe, Debrecen nemes szívé, jótékony közönségéhez azzal a kéréssel fordul, hogy adományaikkal tegyék lehetővé a kis fiú számára egy téli kabát beszerzését. A jölelő adakozók adományait a Hajdúföld szerkesztőségébe (Piac utca 59) vagy a Péterfia-utca 25. szám alá juttassák el.

Höchtl Margit mai hangversenyére előjegyzett jegyeket csak ma délelőtt 10 óráig tudjuk fentartani. Méliusz.

Mozgalom az egyke rendszer leküzdésére. Értesülésünk szerint az egyke rendszer leküzdésére most komoly mozgalom indult meg. E célból több javaslatot készítettek, melyek közül legérdekesebb az a javaslat, amely törvényes intézkedésekkel kíván védekezni az egyke ellen. A földreformmal kapcsolatban azt kívánják keresztül vinni, hogy a több gyermekes apák előnyben részesüljenek a többiekkel szemben.

Kétszáz éves a Szent László templom. Erdély magyarsága fényes ünnepség keretében ülte meg a Szent Lászlóról elnevezett templom 200 éves fennállásának jubileumát. — Az ünnepségre impozáns tömegben érkeztek Váradra Erdélyből és a Bánátról a katolikus hívők. — Szombaton délelőtt kezdődött az erdélyi katolikusok kongresszusa, amelyről hódoló táviratot menesztettek a pápához. Az ünnepség fényének emelésében a város közönsége vallásküönség nélkül közreműködött.

Bezárták a német kommunisták nyomdáját. A rendőrfőnökség közlése szerint azt a kommunista nyomdát, amelyben a *Rothé Fahnel* és mindenféle propaganda röpiratokat nyomtak, a katonai parancsnok rendelkezése lezárták és lepecsételték.

Üdvözölték az új polgármestert a város tisztviselői. Tegnap, kedden délelőtt egy órakor a város tisztviselői kara a közgyűlési teremben üdvözölte Debrecen új polgármesterét, dr. Migoss Györgyöt. A városi tisztviselők nevében dr. Varga Elemér tb. főjegyző intézett beszédet az új polgármesterhez, ki röviden válaszolt a hivatalos üdvözlésre.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szerda: Az Ur szöleje. B) bérlet.
Csütörtök: Az Ur szöleje C) bérlet.
Péntek: Tavasz. D) bérlet.

Az Ur szöleje

(Flers és Croisette háromfelvonásos vigjátéka. Bemutatta a Csokonai-színház október 23-án.)

Aki szereti a pikáns francia konyhát, annak könnyű, szórakozást kereső étvágyát minden igényében kielégíthette a rutinizott francia társaság könnyedén és ugyancsak sikamlós talajon gördülő háromfelvonásosa. A gallderűvel karikatúrára körvonalozott figurák, egymást kérgető ötletek s bohózat hatásokra élezett helyzetkomikum a szükséges csöpp érzelmességgel sok mulatságos perc teremtésére adtak hálás alkalmat a színház prózai együttesének. A legkevésbé elevelen női szerepet Erdődi Lili színezte élővé finom árnyalatokkal, bájos és természetes volt Csapó Mária, egész alkotás Halassiné pompás humoru alakítása s megérdemelt nagy sikert aratott Püspöki Rózi. A darab pergő tempóját az izléssel rendező Ralkó fölényes tudással életreteremtett figurája diktálta, stílussal játszotta Vértess a fiatal angol jószívűen nyers és darabos alakját s a gróf biztos konturok közé foglalt karikatúrája újabb bizonyossága annak, hogy Rajz Ferencben kiváló szalonkomikust felezett fel a Csokonai-színház. —y.

Színházak és mozgószínházak közleményei
Csokonai-színház

Egyaránt kiváló nyújtott minden szereplő „Az ur szöleje” bemutatóján s így a közönség pompás előadásban élvezhette a kiválóan műveltség, szellemes francia vigjátékot. Pénteken a „Tavasz” Strausz József kacagató, fülbemászó zenéjű operettje kerül felújításra. Waldbauer—Kerpely világhírű vonószenés hangversenyez legközelebb a Csokonai-színházban.

Megnyilt!

GARAI ÉS TESTVÉRE

Megnyilt!

Előzékeny
kiszolgálás!

férfi-, fiuruha nagyáruháza PIAC-UTCA 11., Bika-szálló épület.
Kérjük a t. közönséget, el ne mulassza kirakataink megtekintését!!!

Olcso,
szabott árak!

Uránia-mozgó
Fekete pók. Kalandofilm. Chaplin az okos bolond.

Vígjáték-mozgó
2 sláger. Fel a kezekkel, kalandofilm. Kellémletlen rokon.
Jön! Vadász-epizód az ósvadonban, vadállatok üldözése autón. Jön!

Meteor-mozgó
Csütörtökön „Az utca fia” 2 rész egyszerre. Petrovichal a főszerepben. Csak felnőtteknek. Előadások 5., 7 és 9 órakor. Jegyelővétel.

TESTEDZÉS

A keleti labdarugó terület felleb-
bezési tanácsa csütörtökön este 6
órákor ülést tart fontos tárgysoro-
zattal.

Az intézőbizottság ma, szerdán ül-
sezik s foglalkozik a DKASE óvásá-
val a DVSC mérkőzés ügyében.

A DTE csütörtökön nagy tréninget
tart. Este fél 9 órakor a Burai-
féle vendéglőben a labdarugó szak
osztály ülést tart.

A bajnokság hetedik fordulójában
vasárnap a nagyerdői sporttelepen
a DEAC a DTE-vel, előzőleg a
DKASE a Berettyóújfalui SE-el ta-
lálkozik. A DMTK Nyiregyháza a
NyKISE-vel játszik, míg a NyTVE
régir. v. alását, a KSE-t látja ven-
dégül.

A bajnokság állása:

	Játszott	Nyert	Eldöntetlen	Vesztett	Adott gólt	Kapott gólt	Pontszám
DVSC	5	5	—	—	16	0	10
DKASE	6	3	2	1	7	4	8
DTE	6	2	2	2	7	5	6
BUSE	6	1	4	1	10	12	6
NyTVE	5	2	1	2	10	5	5
DMTK	6	1	3	2	5	10	5
KSE	4	1	1	2	1	3	3
NyKISE	4	—	2	2	5	19	2
DEAC	3	—	1	2	4	7	1

A veszített pontok szerint a sor-
rend a következő: a DVSC 0 vesz-
tett pont, utána jön a DKASE négy
vesztett pontjával, DEAC, Kisvárdai
NyTVE 5—5 veszített ponttal, a
DTE, NyKISE 6, BUSE ugyancsak
6 veszített ponttal, míg a legtöbb
pontot, 7 pontot a DMTK veszítette.

KÖZELHATÁS

Tovább tart a márka katasztrófája

A német birodalom egységét mind-
inkább veszélyeztető politikai ellen-
tétek, valamint a német kormánynek
a külföldi fizetési eszközök szabad-
forgalmának korlátozására vonatkozó
újabb rendelete, amely csaknem
azonos azzal a rendelkezéssel, ame-
lyet ez év júniusában már egy ízben
kiadtak, kritériumai Németország
válságos helyzetének. A devizapiac
irányzata továbbra is szilárd maradt.

A londoni kifizetés 250 milliárd márkáig emelkedett,

a newyorki kifizetés zárlata pedig
elérte az 56 milliárd márkát. Emel-
lett a birodalmi bank a deviza igény-
léseket egy két piactól eltekintve
teljes mértékben kielégítette. Német-
ország katasztrófája a bécsi érté-
ktőzsdén nagy mértékű tartózkodást
idézett elő és miután a külföldi pia-
cokról sem kapott Bécs ösztönzést,
az irányzat lankadó volt. Élénkebb
üzlet csak a magyar papirokban fej-
lődött ki.

A budapesti terménnytőzsdén az
irányzat ugyancsak kedvtelen maradt.

**Megindul a szalámigyártás — csök-
kenni fognak a zsirákak.** Bud János
közlekedési miniszter az idén 60
ezer sertés feldolgozását hajlandó
megengedni szalámigyártás céljaira.
A szalámigyártás már meg is kez-
dődött, eddig két gyár van üzem-
ben, amelyek már feldolgoznak ser-
téseket szalámiává. A szalámigyártás
megindulásának következménye lesz
a zsirákak tetemes csökkenése. A
hentesek és nagyvágók fokozott mér-
tékben kezdik vágni a sertéseket,
a szalámigyárosok megvásárolják a
hust, ellenben a zsirt kénytelenek
lesznek tömegesen piacra hozni, ami
az árak hanyulását okozza.

A keddi állatvásár. A debreceni
keddi állatvásáron a felhajtás kicsi,
kereslet igen csekély, irányzat lanya-
ha volt. Árak: jó minőségű ló 2—3
millió, közepes 1—2 millió, vágó ló
400.000 korona. Az árak általában
véve pár százalékkal estek. A szarvas-
marha vásáron a felhajtás kicsi, ke-
reslet nagy, az árak tartottak vol-
tak. Árak: vágómarha 2800—3800,
szopós borjú 4800—5500, fejős te-
hén 1 millió, 2 millió 500 ezer, jár-
mos ökör párja 4 millió, 5 millió 500
ezer korona.

A Mezőgazdasági Kamara gyűlései. A Ti-
szántúli Mezőgazdasági Kamaránál októ-
ber 27-én nagy gazdanap lesz. Dél előtt a
Kamara hivatalában előki tanácsülést és
választmányi ülést, délután a város háza
nagytermében közgyűlést tartanak. A gyű-
lések tárgysorozatán számos országos je-
lentőségű kérdés szerepel, földbirtokre-
formálótörvény, növényvédelmi törvény terve-
zete, építkezési törvény végrehajtása, vám-
tarifátörvénytervezet, kamarai területi hi-
telszövetkezetek ügye, vasúti tarifaemelé-
sek. Másrészt renkívül gazdag a gyűlés
tárgysorozata a kamarakerületi növényter-
melésének és állattenyésztésének fejleszté-
sét célzó kamarai akciók ismertetésében,
továbbá a gazdasági termények és termé-
kek értékesítésének szervezéséről, a gaz-
dák adóügyi sérelmeiről, a gazdasági szak-
ismeretek terjesztését szolgáló kamarai
tevékenységről, számos jelenlévő gazdasági
gyűlési munkálgyőről, végül törvény-
hatóságok által a Kamarától szabályren-
deleik alkotásával kapcsolatban kért vé-
leményekről tárgyal a kamara.

NYERDŐ

Magyar korona: 3¹/₂₀

Zürichi zárlat
Hollandia 218¹/₂, Newyork 561, London
2521¹/₂, Páris 3225, Milano 2185, Prága
1657¹/₂, Budapest 305, Belgrád 687¹/₂, Buka-
rest 267¹/₂, Varsó 5, Bécs 78¹/₂, Szó-
fia 535.

Devizaközp. hiv. árt.

Dollár 19400—20500, Francia frank 1175—
1241, svájci frank 3460—3680, cs. h. kor.
578—622, lei 98—111, lira 885—940,
dinar 238—262, 100 német márka — —,
osztrák korona 2735—2955 fillér.

Terménnytőzsdé zárlat

A mai terménnytőzsdén igen kis for-
galom mellett az árak nagyjából változat-
lanok maradtak.
Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza
930—40, egyéb 920—30, 79 kilós tisz-
vidéki 940—50, egyéb 940—45, rozs 610—
20, takarm. árpa 630—50, sörárpa
725—50, köles 775—80, zab 660—90,
tengeri 660—80, repce 1650—700, korpa
360—65 korona kilogrammonként.

Ferencvárosi sertésvásár

Felhajtás 730, érkezett 133, e adatot 96.
Árak: könnyű 7200—8300, nehéz 8000—
9400, Zártvásáron nem fejlődött ki üzlet.

Lapkihordó

**asszonyok
felvételnek
lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.**

Nyílttér

Szenzáció!

Öltöny 280.000, télikabát 280.000,
costüm 1.000.000 koronától, egyen-
ruhákat és fordításokat legolcsóbban
készít

Tegdes János
Péterfia-utca 42.

E rovatban közlöttekért nem vállal fele-
lősséget a szerkesztőség.

**Eladó
szép kis
családiház**
a Tócoskertben,
Faiskola-utca 7/G. sz.

A Hatvan utcai kisállomáshoz néhány
pernyire, a Polgári Gábor féle szép
kis családiház. A vevő rögtön beköl-
töztetheti. Kap két szép utcai szobát
és két konyhát, Stukaturós, padlós
szobák. Istálló, kut, konyhatert, gyü-
mölcsfák, nagy telek.

Intányos árért megkapható!

Ezen ház eladása felett is a Nagy
Lajos iroda rendelkezik (Veres-utca 9.)
Ott köthető meg a vételi ügylet, ott
teendő le a foglaló!

Beköltözhető házam eladom!

A ház Timár-u. II. szám alatt 238 öles
nagy telken fekszik; közel van a vasúthoz
és fűtőházhoz. Beköltözhető egy most iróda-
nak használt helyiség, továbbá műhely és
egy szoba, konyha, melyek, minthogy egy-
másután fekszenek, két bejáratú, 2 szoba,
2 előszobás lakássá volnának átalakítha-
tók. Átadó egy nagy pince, különálló kert
majorságnak, veteménynek, több raktár-
helyiség. Villany, telefon bevezetve. Alkal-
mas volna gazdálkodónak, iparosnak,
kereskedőnek, vasutasnak. Több kiadott
lakás is van, a lakások az új lakásren-
delet szerint magasabbak és 1/2, évenként
emelkednek. Építés esetén 60% állami
kölcsön kapható. Az ingatlan ára 36 millió.

Petroleum

Stern festéküzletében kiváló finom
minőségben
jutányos ár-
ért kapható
Piac-utca 10.,
Bikával szemben.

Liptay László jé- kei (Szabolcsm.) szeszgyára elvál- lal 40-50 drb mar- hát telelésre.

Irodai alkalmazást keres nőien fiatal tisztviselő.

Szíves ajánlatokat kér a kiadóba

Harry PASZTA JOBBA LEGJOBBNÁL.

21 éves praxissal sajátkezűleg végez
mindenfélé munkát. Berettyóújfalui, Pöncea

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szó
400 kor., minden további szó 40 korona.
Vasárnap és ünnepnapokon 10 szóig 600 K.
minden további szó 60 K. Vastagabb betűből
szedett szavak kétszeresen számítatnak.

LEVELEZÉS
Pesti főtisztviselője
egy nagy részvény-
társaságnak, magas
fizetéssel és némi
magánvagyonnal
(pesti bérház) meg-
nősülne. Kéri azon
vidéki főbirtokoso-
sok, kereskedők,
gazdálkodók lányait,
illetve özvegy ur-
hölgyeket, vagyoni
viszonyaik és lehe-
tőleg fényképes le-
veleiket továbbítás
végett a kiadóba
küldjék „Boldog szág”
jellegre. Diszkréción
biztosítva.

VEGYES
Tanítványt vállalna
középiskolák bár-
mely osztályából,
menekült egyetemi
hallgató. Cim: Né-
meth Gyula, Tisza-
Internátus.

Eladó:
kettő, három és négy
szobás lakások, egy
MAV 8-as cséplő-
garnitúra, Jonsón-
féle kéveköto, arató-
gép, méhes beren-
dezés 60 fiókkal,
továbbá nagy tűk-
rök, függő és asztali
lámpák, gyermek-
kocik, három dar-
ab kettős eke. —

KERESLET
Világosbarna,
fényezett nyelű se-
lyem esernyőn teg-
nap délelőtt tizkor
a városi adópenztár
helyiségében téve-
désből elcsereztetteit.
Kérem az ernyő je-
lenlegi birtokosát,
hogy az Egyháztér
5. szám alatti laka-
somba eljuttatni szí-
veskedjen, ahol a
sajátját az enyém
ellenében átveheti,
Cim: dr. Ufalussy.

Keresek:
szőnyegeket, hen-
csertakarókat, divá-
nyokat, üveges író-
dai szekrényeket, —
Wertheim-szeker-
nyeket, varrógépe-
ket, íróasztalokat,
vadászfegyvereket,
zsebpisztolyokat,
bőr táskákat, zen-
gorkákat és pianó-
kat. Varga kereske-
delmi irodája Be-
rettyóújfalui 668. sz.,
Sárréti takaré-
k mellett.

Hullott haját
legmagasabb áron
veszek. Párisi hölgy-
fodrász szalon, Si-
monffy-utca 7.

**Bérbeadó
lakás!
Sütőde!
Fűszerüzlet!**

A város legszebb helyén, a színház
közvetlen közelében négy szobás lakás
átadó, mellékhelyiségekkel, külön ud-
varral, Nagy udvar. Villanyvillatás.
Sütőde a város központján átadó.
Előkelő urihelyen, három kemencével,
berendezéssel, istálló, kocsiszin, pincék
és négy szobás lakással.
Fűszerüzlet előkelő helyen, bármilyen
más üzleti célra, vagy banknak is al-
kalmas, 4 szobás lakással, istálló és
kocsiszinnel.
Bővebb felvilágosítás nyerhető sze-
mélyesen a Nagy Lajos irodában dél-
előtt 9 órától 12-ig. (Veres-utca 9.)

Tűzálló téglák és samottliszt

Timár-u. II. Telefon: 10-92. kapható

Biharmegyeiek figyelmébe!

KISS ANTAL VIZSBÁZOTT
FODRÁSZ